

які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, та дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів.

Незважаючи на дію багатьох міжнародно-правових актів і заснованих на їх положеннях практик, діти продовжують зазнавати насильство в усіх формах в зоні воєнних дій та збройних конфліктів. Для вирішення цієї глобальної проблеми, вважає Н. Лесько, міжнародній спільноті необхідно посилити заходи, спрямовані проти участі дітей у збройних конфліктах через посилення санкцій щодо держав, які порушують права дітей [7, с. 201]. Але більш важливим для нас бачиться налагодження національного організаційно-правового механізму забезпечення права дитини на захист від усіх форм насильства в Україні, що має містити сучасні засоби впливу на ситуацію, професійних виконавців та підтримку зацікавлених суб'єктів публічної влади.

Отже, у вирішенні проблем в реалізації права дитини на захист від усіх форм насильства в зоні воєнних дій і збройних конфліктів важливу роль відіграють засоби соціального характеру, дієвість їх застосування, адже як доводить міжнародна практика, рівень насильства щодо дітей напряму залежить від соціальних умов їх існування та розвитку.

1. Дручек О. М. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта забезпечення прав і свобод дитини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 25 с

2. Ювенальні прокурори: 430 дітей загинуло внаслідок збройної агресії РФ в Україні. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/yuvenalni-prokurori-430-ditei-zaginulo-vnaslidok-zbroinoi-agresiyi-rf-v-ukrayini-15166> (дата звернення: 26.10.2022).

3. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2021 рік. URL: www.ombudsman.gov.ua (дата звернення: 26.10.2022)

4. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2020 рік. URL: www.ombudsman.gov.ua (дата звернення: 26.10.2022).

5. Уповноважений: Російська Федерація продовжує викрадати дітей з новоокупованих територій України. URL: https://www.ombudsman.gov.ua/news_details/upovnovazhenij-rosijska-federaciya-prodovzhuye-vikradati-ditej-z-novoookupovanih-teritorij-ukrayini (дата звернення: 26.10.2022).

6. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту дітей та підтримки сімей з дітьми: Закон України від 26.01.2016 р. № 936-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 10. Ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/936-19#Text> (дата звернення: 26.10.2022).

7. Лесько Н. В. Адміністративно-правове забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері захисту дітей від насильства та інших протиправних дій: дис. ... д-ра юрид. наук. Львів, 2019. 489

Roman Holobutovskyi

Professor of the Department of General
Legal Disciplines of Dnipropetrovsk
State University of Internal Affairs (Dnipro),
Doctor of Law, Associate Professor

CONTROL OF HUMANITARIAN AID: ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECT

To support the military and the population and ensure their basic household needs, the international community, volunteers, various organisations and citizens provide various assistance, one of which is humanitarian assistance. Along with this, information about abuses in this area, illegal and untargeted use of humanitarian aid appears in the mass media and social networks. In connection with this, the issue of creating an effective and efficient mechanism of state control over the receipt, distribution and accounting of humanitarian aid, combating offenses in this area becomes urgent.

Certain questions regarding administration and responsibility in this area have been highlighted in their works by such scientists as O. A. Bida, Y.V. Harust, O.V. Kryshevich, N.O. Koval, M.I. Khavronyuk. Therefore, a separate study requires insufficient study and comprehension by legal science of the content, tasks, forms, and methods of state control over humanitarian aid.

State control is a tool that ensures the regime of legality under humanitarian aid, and the activity of public authorities in this area becomes transparent and open.

Along with this, one cannot fail to pay attention to the fact that today there are numerous problems

associated with violations of the legislation regulating the procedure for providing and providing humanitarian aid, which in turn actualises the issue of effectiveness and systematic state control in this area.

The state tried to solve the inappropriate use of humanitarian aid by introducing criminal liability measures. On April 3, 2022, the Law of Ukraine No. 2155-IX of March 24, 2022, "On Amendments to the Criminal Code of Ukraine Regarding Liability for Illegal Use of Humanitarian Aid" [1] entered into force, supplemented by Article 201-2 "Illegal use of humanitarian aid for profit, charitable donations or free assistance". Along with this, today, there are numerous discussions among specialists regarding the low level of rule-making technique, which is inherent in the legislative act which amended the Criminal Codex of Ukraine.

In this regard, M. Havroniuk notes that if Article 201-2 of the Criminal Code did not exist, then the sale of goods (items) of humanitarian aid or the use of charitable donations, or the conclusion of other transactions regarding the disposal of such property, committed obtaining profit and in the amount of more than 434,175 UAH., would qualify, based on this amount, taking into account point 3 of the note to Art. 185 of the Criminal Code, according to parts 4 or 5 of Art. 191 of the Criminal Code [2] as embezzlement of someone else's property, which was entrusted to a person or was in his care, or as embezzlement or appropriation of someone else's property by abuse of his official position by an official. Due to a mistake of the legislator, a more serious crime – embezzlement in significant amounts – should be punished more mildly (according to Article 201-2 of the Criminal Code) than embezzlement in amounts which, according to Article 201-2 of the Criminal Code are not significant (according to Article 191 of the Criminal Code) [3].

The possibility of liability for violations of the legislation on humanitarian aid is also defined in the Basic Laws of Ukraine "On Humanitarian Aid" [4] and "On Charitable Activities and Charitable Organizations" [5]. Along with this, the specified legislative acts contain general wording and determine that state authorities and local self-government bodies bear civil, administrative, disciplinary and criminal liability for violations of legislation in this area. Regarding the mechanism of state control, the relevant forms and methods are not clearly defined by the specified legislation.

Control, as a management function, is associated with the need to constantly check the results of any activity to promptly eliminate law violations and increase the effectiveness of public administration and their officials and officials in one or another area.

In state administration, control is closely related to other management functions and, at the same time, is designed to assess the compliance of the implementation of these functions with the tasks facing management. The control function in the state administration consists of analysing and comparing the actual situation in one field with the requirements set before them, deviations in the performance of assigned tasks and the reasons for these deviations, as well as evaluating the activity and feasibility of this particular path. According to O.F. Andriyko, this specificity of the purpose of control makes it possible to distinguish it from other management functions, to create special bodies that do not perform or almost do not perform other, except for control, state functions, to determine the competence of these bodies [6, p. 95].

Speaking about state control over humanitarian aid, it should be noted that it aims to ensure the effectiveness and legality of the activities of central executive bodies, local self-government bodies, volunteers and public associations. State control in this area should be implemented in the following forms: control over compliance with the legislation on humanitarian aid; control over the conscientious performance of official duties; control over the use of financial, material and labour resources; control over compliance with the rights and interests of citizens in the process of providing humanitarian aid.

In addition, state control over humanitarian aid should be carried out in the following directions: forecasting the needs for humanitarian aid, analysis and processing of information about humanitarian aid that is transmitted to identify possible trends of deviations and violations of legal requirements; monitoring, i.e. systematic observation of the fulfilment of the mandatory requirements of the legislation on humanitarian assistance, the purpose of which should be the continuous collection of information on compliance with the legality regime; active application of state coercion measures to stop and eliminate the consequences of detected violations (administrative measures of prevention, termination and recovery). It seems that the measures of administrative punishment applied due to bringing guilty persons to administrative responsibility are not included by the legislator in the concept of "state control" [7].

Therefore, the analysis of the state of regulatory and legal regulation and the activities of public authorities, volunteers, and public associations indicates the need to implement a strict system of state control over humanitarian aid.

State control over humanitarian aid should be embodied in "a form of exercise of state power that ensures compliance with laws and other normative acts issued by state authorities" [8, p. 112]. This indicates the collective nature of state control since its implementation involves the activity of the state apparatus,

which organises the control system in controlled structures. Accordingly, relevant institutions carry out state control that ensures its effectiveness in various spheres and branches of public administration [9].

In general, the solution to the issue of improving state control over humanitarian aid is possible by improving the state of departmental, inter-branch and supra-departmental control. Implementing these types of control can be embodied in a normative legal act, which, for example, can become the Law of Ukraine «On State Control of Humanitarian Aid».

The subject and object of state control over humanitarian aid also need clear legal regulation. Clear legal regulation of the subject and object of state control as a public activity carried out by public administration bodies helps to determine its scope, criteria, nature and essence [10]. It should be noted that the legislation currently lacks a definition of such concepts as the subject and object of state control over humanitarian aid, which generally leads to uncertainty about the nature and content of state control in this area. Attention should also be paid to the fact that the legislation does not systematise, and in general, there is no clear list of subjects of state control over humanitarian aid. That is why, to more fully cover control measures in the field of humanitarian aid, we propose to establish the concept of the subject and object of state control over humanitarian aid in the legislation, as well as to regulate a clear list of entities that carry it out with a definition of their scope powers.

Thus, summarising the above, it can be noted that state control over humanitarian aid is characterised by certain shortcomings of organisational and legal regulation, which in general leads to non-targeted and ineffective use of funds, humanitarian aid itself, in the absence of a legislative basis for the implementation of control measures, normative definition of the content of state control over humanitarian aid, its subject and object, requirements for implementation, as well as the imperfection of the introduced forms and methods of control, which in general serves as a basis for abuses in this area. Therefore, an effective mechanism of state control over humanitarian aid should be created. The mechanism of state control over humanitarian aid should be a continuous process of clear functioning of all subjects of state control based on special legislation, which should define the subject and object of state control, tasks, procedures for its implementation, types, forms and methods, a system of subjects, which should carry it out with a clear division of powers between them.

1. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне використання гуманітарної допомоги. Закон України від 24 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-20#Text>.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Хавронюк М. За незаконне використання гуманітарної допомоги – кримінальна відповідальність. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/za-nezakonne-vykorystannya-gumanitarnoyi-dopomogy-kryminalna-vidpovidalnist/>.

4. Про гуманітарну допомогу. Закон України від 22.10.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1192-14#Text>

5. Про благодійну діяльність і благодійні організації. Закон України від 05.07.2012р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

6. Білокур Є.І. Функції державного управління: поняття, особливості, правове регулювання : дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Одеса, 2015.

7. Вороніна Ю.Є. Комунікативна політика в системі публічного управління. Збірник наукових праць. Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка» Науковий погляд: економіка та управління. Дніпро, 2018. Вип. 3 (61). С. 29–34.

8. Контроль і ревізія: *підручник* / Бутинець Ф.Ф., Бардаш С.В., Малюга Н.М., Петренко. Київ: Н. І. К., 2000. 512 с

9. Терещенко М.М. Державний контроль: сутність, основні підходи та концепції. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/23.pdf.

10. Парасюк В.М. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю в Україні. Автореф. дис. канд. юрид. наук, Запоріжжя, 2020. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/aref/07_2020/prasyuk_avtoreferat.pdf.